Journal of Ilam University of Medical Sciences

P-ISSN: 1563-4728
E-ISSN: 2588-3135

Predicting Mother Abuse Based on Spouse's Emotional Blackmail and Self-Esteem

Zabihollah Abbaspour [1*], Amir Mohammad Tavakhosh [1]

[1] Dept of Counseling, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Article Info

Article type:
Research article

Article History:
Received: Aug. 26, 2024
Received in revised form: Oct. 11, 2024
Accepted: Oct. 26, 2024
Published Online: Jul. 27, 2025

**** Correspondence to:***
Zabihollah Abbaspour
Dept of Counseling, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Email:
z.abbaspour@scu.ac.ir

A B S T R A C T

Introduction: Domestic violence, including child, parent, and spousal abuse, is a growing global issue, particularly affecting teenage mothers due to its detrimental effects on the family system. The purpose of this study was to investigate the predictors of mother abuse, focusing on the emotional blackmail of the spouse and self-esteem among first secondary school boys and girls.

Materials & Methods: This study employed a correlational research method. The statistical population included all mothers with male and female first secondary school students in the academic year 1401-1402 in Khorramabad city (Iran). A total of 271 participants were selected using the cluster sampling method and consented to participate in the research. The study utilized the Parent Abuse Scale, the Emotional Blackmail Scale, and Eysenck's Self-Esteem Inventory. Data analysis was conducted using SPSS V.22, employing Pearson correlation, simultaneous regression, and stepwise regression techniques at p less than 0.05.

Results: The study found a negative correlation between self-esteem and mother abuse, regardless of whether the mother had a son or daughter. Emotional blackmail positively correlated with mother abuse among girls, but not boys. Enter regression analysis showed that emotional blackmail and self-esteem accounted for 21% of parental abuse in boys and 37% in girls. Stepwise regression analysis showed that self-esteem was a significant predictor of mother abuse in girls.

Conclusion: The study indicates that family system interactions significantly contribute to parent abuse, with emotional blackmail and self-esteem being key predictors of mother abuse, emphasizing the need to address these factors within the family context.

Keywords: Mother abuse, Emotional blackmail, Self-esteem

Cite this paper: Abbaspour Z, Tavakhosh AM. Predicting Mother Abuse Based on Spouse's Emotional Blackmail and Self-Esteem. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*. 2025;33(3):39-52.

Introduction

Mothers are most often the primary targets of parent abuse by sons and may experience cognitive, emotional, physical, and spiritual harm (1). Research indicates that mother abuse is associated with factors such as family cohesion, domestic violence, marital conflict, self-esteem, and resilience (2). It is also linked to exposure to permissive discipline, lack of emotional involvement in the father-child relationship, symptoms of stress, and substance use (2). One contributing factor is the child's identification with a father who has abused his spouse (3). When violent behavior occurs, emotional and relational roles within the family are disrupted, negatively impacting parenting abilities and overall family functioning. The interaction of these factors may help explain the persistence of violent behavior over time (4). Children who engage in parent abuse often have themselves been exposed to violence within the family (4). Mother abuse is particularly likely in households characterized by paternal violence toward the mother, parental violence toward the child, and emotional blackmail between parents (5). Despite its prevalence and the increasing number of legal cases (1-3), this issue has not received sufficient attention from the scientific community within the country. Moreover, given that parent abuse is a hidden and often invisible form of harm, it not only threatens the

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

© The Author(s)

foundation of the family but may also contribute to the development of violence and maladaptive behaviors in broader social contexts. Findings suggest that mother abuse is a pressing social concern, not only due to its rising incidence (5) but also because of its underlying causes, the context in which it arises, and its far-reaching consequences (5). Therefore, the present study aimed to examine whether mother abuse can be predicted based on emotional blackmail by the spouse and the mother's self-esteem.

Methods

The statistical population of this correlational study consisted of all mothers of boy and girl first-level secondary school students in Khorramabad City (Iran) during the 2022–2023 academic year. A total of 271 participants—140 mothers of girls and 131 mothers of boys—were selected using a cluster sampling method and agreed to participate in the study. Specifically, from among the boys' and girls' lower secondary schools in Khorramabad, four schools were selected from District One (two girls' schools and two boys' schools) and four from District Two (also two girls' and two boys' schools). From each school, 50 students were randomly selected. After contacting the students' mothers, 271 of them consented to participate, and the link to the online questionnaire was sent to them. The study employed the Parent Abuse Scale (Boy Version), the Parent Abuse Scale (Girl-Mother Version), the Emotional Blackmail Scale, and Eysenck's Self-Esteem Inventory. Data were analyzed using SPSS V.22, employing Pearson correlation as well as enter and stepwise regression techniques. A significance level of 0.05 was used.

Results

The results of this study revealed a significant relationship between mother abuse and mothers' self-esteem among boys (r = -0.31), mothers' self-esteem among girls (r = -0.38), and emotional blackmail by the spouse of mothers of girls (r = 0.53). However, no significant relationship was found between emotional blackmail by the spouse of mothers of boys and mother abuse (r = 0.20). The results of the enter regression analysis indicated that self-esteem and emotional blackmail by the spouse were significant predictors of mother abuse among mothers of boys, collectively explaining 21% of the variance in mother abuse (F= 8.67). Among mothers of girls, these two predictor variables accounted for 37% of the variance in mother abuse (F = 58.44). The results of the stepwise regression analysis showed that emotional blackmail by the spouse (F= 80.28) and self-esteem (F= 58.44) were significant predictors of mother abuse in the group of mothers of girls, while only self-esteem (F= 16.18) emerged as a significant predictor among mothers of boys.

Conclusion

The study indicates that family system interactions significantly contribute to parent abuse, with emotional blackmail and self-esteem being key predictors of mother abuse, emphasizing the need to address these factors within the family context. A decline in self-esteem in these situations may predict the recurrence of mother abuse. Future research is encouraged to identify protective and supportive factors that can mitigate mother abuse. Health professionals and policymakers working in the areas of family and social welfare are urged to take this issue seriously by promoting both individual and community-based counseling and by organizing educational workshops focused on enhancing self-esteem and reducing emotional blackmail between spouses.

Authors' Contribution

Conceptualization, Methodology, Validation, Formal Analysis, Supervision: ZA., Investigation, Software, Resources, Data Curation, Visualization: AMT, Writing–Review & Editing, Writing– Original Draft Preparation and Project Administration: ZA, AMT.

Ethical Statement

This study was approved by the Ethics Committee of Shahid Chamran University of Ahvaz (Iran) (IR.SCU.REC.1403.034). The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Conflicts of Interest

The authors declare no conflict of interest.

Funding

The present study received no financial support, and all research-related expenses were covered by the authors' personal funds.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

Acknowledgment

The present article was extracted from the research grant with SCU.4859287029.493. The authors thank the all of participants and persons who help in this project.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام

شاپای چاپی : ۱۵۶۳-۴۷۲۸

شاپای الکترونیک : ۲۵۸۸-۳۱۳۵

پیش‌بینی مادرآزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس

ذبیح‌اله عباس‌پور [۱*]، امیرمحمد توخش [۱]

[۱] گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۵

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۳/۰۷/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵

نویسنده مسئول:
ذبیح‌اله عباس‌پور
گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

Email:
z.abbaspour@scu.ac.ir

چکیده

مقدمه: خشونت خانگی به شکل کودک‌آزاری، والدآزاری و همسرآزاری، مسئلهٔ مهمی در دنیای امروزی به‌شمار می‌آید. آزار دیدن مادران از سوی فرزند نوجوان خود یکی از پدیده‌هایی است که به سبب آثار منفی بر نظام خانواده، اخیراً مورد توجه قرار گرفته است. هدف پژوهش حاضر بررسی پیش‌بین‌های مادرآزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در دانش‌آموزان پسر و دختر بود.

مواد و روش‌ها: روش تحقیق این پژوهش همبستگی بود. جامعهٔ آماری پژوهش مادران دانش‌آموزان پسر و دختر متوسطهٔ اول شهرستان خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، ۲۷۱ نفر انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسش‌نامهٔ والدآزاری (فرم پسران) و پرسش‌نامهٔ والدآزاری (دختر-مادر)، مقیاس باج‌گیری عاطفی همسر و پرسش‌نامهٔ عزت‌نفس آیزنک استفاده گردید. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS vol.22 و به روش همبستگی پیرسون، رگرسیون هم‌زمان و گام‌به‌گام صورت گرفت. در این پژوهش سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌های پژوهش: یافته‌های این پژوهش نشان داد، میان عزت‌نفس و مادرآزاری، هم در مادران پسران و هم در مادران دختران، رابطهٔ منفی معناداری برقرار است؛ همچنین باج‌گیری عاطفی همسر با مادرآزاری در گروه مادران دختران، رابطهٔ مثبت معنادار دارد؛ اما این رابطه در مادران پسران معنادار نبود. بر اساس تحلیل رگرسیون هم‌زمان در نمونهٔ پژوهش، متغیرهای باج‌گیری عاطفی و عزت‌نفس در مادران پسران ۲۱ درصد و در مادران دختران ۳۷ درصد از مادرآزاری را تبیین کردند. نتایج تحلیل رگرسیون به شیوهٔ گام‌به‌گام نیز نشان داد که در مادران دختران به‌ترتیب باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس و در مادران پسران متغیر عزت‌نفس پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: تعاملات دستگاه خانواده اهمیت فراوانی در شکل‌گیری آسیب‌ها و به‌ویژه والدآزاری دارند. باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس پیش‌بین‌های مهمی برای مادرآزاری هستند که بر اهمیت توجه به این عوامل در چارچوب خانواده تأکید می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مادرآزاری، باج‌گیری عاطفی همسر، عزت‌نفس

استناد: عباس‌پور ذبیح‌اله، توخش امیرمحمد. پیش‌بینی مادرآزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس. *مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام*، مرداد ۱۴۰۴؛ (۳)۳۳ : ۵۲-۳۹.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

CC BY NC

حق‌مؤلف © نویسندگان

مقدمه

فضای خانواده برای اعضای آن باید منبع آرامش و امنیت باشد؛ اما گاهی اوقات به علت برخی تعاملات ناسالم اعضای خانواده، محیطی پر از ترس و اضطراب می‌شود (۱). خشونت خانوادگی که با اصطلاح خشونت خانگی نیز شناخته می‌گردد، رفتارهای آزاردهندهٔ یکی از اعضای خانواده به‌منظور کنترل یا آسیب به عضو دیگر خانواده است. تحقیقات مرتبط با خشونت خانوادگی عمدتاً بر خشونت همسران و بدرفتاری والدین با فرزندان توجه دارد. بااین‌حال، خشونت فرزندان نسبت به والدین یا والدآزاری شکل دیگری از خشونت خانگی است (۳، ۲). دورهٔ نوجوانی به سبب رفتارهایی که خاص آن دوره است، به دورهٔ خطرپذیری نیز معروف است (۴) که با تغییرات جسمی، عاطفی، ذهنی و تکاملی همراه است و نوجوان را برای ورود به دوره بزرگ‌سالی آماده می‌کند (۵). آزار والدین یکی از رفتارهای نوجوانان است که گاهی در خانواده مشاهده می‌شود. آزار الگویی از ظلم و ستم یا خشونت تعریف می‌گردد که حاصل قدرت یا کنترل فردی بر روی دیگری است. این نوع خشونت نشانهٔ طبقهٔ متفاوتی از خشونت خانگی است که با وارونگی روابط عادی قدرت خانواده در میان اعضای خانواده مشخص می‌شود و به‌موجب آن، نوجوانان معتقدند که «رئیس» خانه هستند (۶). والد-آزاری شامل طیف وسیعی از پرخاشگری‌های روان‌شناختی، عاطفی و فیزیکی فرزند نسبت به والدینش است و از شایع‌ترین اشکال خشونت خانگی گزارش‌شده است (۷). هر اقدامی که در آن یک فرزند والدین خود را برای به‌دست آوردن قدرت و کنترل بترساند و با هدف ایجاد آسیب جسمی، روانی یا مالی به آنان انجام گردد، می‌تواند والدآزاری تلقی شود (۸). این نوع آزار غالباً با رفتارهای توهین‌آمیز کلامی آغاز می‌گردد، در طول زمان از نظر فراوانی و شدت پیشرفت می‌کند و به آزار عاطفی و فیزیکی تبدیل می‌شود (۹). البته همهٔ خشونت‌های نوجوانان در خانه توهین‌آمیز نیستند و برحسب بافت اجتماعی، خشونت می‌تواند تدافعی، جنگی متقابل یا بیانگر باشد (۱۰). بین ۷ تا ۳۳ درصد از والدین، قربانی سوءاستفاده و آزار از طرف نوجوانان خود می‌شوند (۱۱). ۲۲ درصد والدآزاری نوجوانان به‌صورت فیزیکی و ۷۵ درصد به‌صورت کلامی است (۳). نرخ شیوع والدآزاری در ایران ۴/۱ درصد گزارش‌شده است (۱۲).

صرف‌نظر از طبقه یا موقعیت اجتماعی، والدآزاری در همهٔ طبقات جامعه رخ می‌دهد و علل مختلفی دارد (۱۲). مادران به‌طور عمده هدف والدآزاری فرزندان پسر هستند و دچار آسیب‌های شناختی، عاطفی، جسمی و معنوی می‌شوند (۱۴، ۱۳). پژوهش‌ها نشان می-دهد انسجام خانوادگی، خشونت خانگی، تعارض زناشویی، عزت‌نفس و تاب‌آوری با مادرآزاری رابطه دارند (۱۶، ۱۵)؛ همچنین مادرآزاری با قرار گرفتن در معرض انضباط سهل‌آمیز، نبودِ مشارکت عاطفی در رابطهٔ پدر و فرزند و علائم استرس و مصرف مواد مرتبط است (۱۷). یکی از علل مادرآزاری همانندسازی فرزند با پدری است که همسر خود را آزار داده است (۱۸). هنگامی‌که رفتار خشونت‌آمیز رخ می‌دهد، نقش‌های ارتباطی و عاطفی تحت تأثیر قرار می‌گیرند و بر مهارت‌های فرزندپروری و عملکرد خانواده تأثیر می‌گذارند. تلاقی این عوامل می‌تواند تداوم رفتار خشونت‌آمیز را در طول زمان تبیین کند (۱۹). فرزندانی که مرتکب والدآزاری می-شوند، خودشان اغلب خشونت را در خانواده تجربه کرده‌اند (۲۰). احتمالاً مادرآزاری در خانواده‌هایی رخ می‌دهد که خشونت پدر نسبت به مادر و والدین نسبت به فرزند و باج‌گیری عاطفی والدین از یکدیگر در آن‌ها وجود داشته است (۱۸).

باج‌گیری عاطفی یکی از انواع خشونت‌های خانگی همسران علیه یکدیگر است که می‌تواند پیش‌بین مادرآزاری باشد. باج‌گیری عاطفی شکلی از دست‌کاری کردن شدید دیگران است، به‌طوری‌که اگر خواسته‌های یک فرد در رابطهٔ صمیمانه برآورده نشود، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از تهدید استفاده می‌کند تا طرف مقابل را تنبیه نماید (۲۱)؛ بنابراین، والدآزاری یکی از پیامدهای خشونت والدین و باج‌گیری عاطفی همسران است (۲۲). هنگامی‌که مادر با خشونت تهدید می‌شود، نمی‌تواند بدون اضطراب و ترس به وظایف خود عمل کند (۲۳)؛ درنتیجه ممکن است باعث باج‌گیری عاطفی

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

والد دیگر گردد، مادران احساس درماندگی و پریشانی عاطفی را تجربه می‌کنند و درنتیجه، به این باور می‌رسند که ناکارآمد هستند (۲۴)؛ بنابراین، والدآزاری موجب ناامیدی، درماندگی، احساس گناه، شرم و ترس در مادران می‌شود و بر عزت‌نفس آنان تأثیر می‌گذارد (۲۵، ۲۶). مادران علاوه بر اینکه از سوی فرزندانشان آزار می‌بینند، از تحقیر و مقایسه‌های اجتماعی رنج می‌برند و درحالی‌که احساس ناامنی را تجربه می‌کنند، ممکن است با محرومیت اجتماعی در میان دوستان و همسالان مواجه شوند (۲۷، ۱۶). شاید به همین علت است که مادران این رفتار والدآزاری را تا حدی بسیاری پنهان می‌کنند (۲۷، ۱۷، ۷). این چرخهٔ تکرارشونده می‌تواند سبب کاهش عزت‌نفس مادران گردد.

والدآزاری نوجوانان به‌عنوان یک مسئلهٔ اجتماعی قابل‌توجه شناخته شده و مورد توجه متخصصان قرار گرفته است (۲۸). علی‌رغم آمار شیوع و افزایش پرونده‌های قضایی (۲۹)، این پدیده به‌اندازهٔ کافی مورد توجه جامعهٔ علمی در داخل کشور قرار نگرفته است. از سویی، با توجه به اینکه والدآزاری در قالب یک آسیب پنهان و نامرئی، نه‌تنها می‌تواند به بنیان خانواده آسیب بزند، بلکه می‌تواند موجب بروز خشونت و پیامدهای اجتماعی ناسازگار در محیط خارج از خانه شود. یافته‌ها نشان می‌دهد، والدآزاری نه‌تنها به لحاظ شیوع فزاینده (۱۲)، بلکه با در نظر گرفتن علل، بستر شکل‌گیری و تبعات آن، موضوع اجتماعی بسیار مهمی است (۳۰)؛ بنابراین، هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع بود که آیا مادرآزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس قابل پیش‌بینی است.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعهٔ آماری این پژوهش همهٔ مادران دانش‌آموزان پسر و دختر مقطع متوسطهٔ اول در شهر خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۳۴) انتخاب شدند؛ به این صورت که از میان مدارس پسرانه و دخترانهٔ متوسطهٔ اول شهر خرم‌آباد، چهار مدرسه از ناحیهٔ یک (دو مدرسهٔ دخترانه و دو مدرسهٔ پسرانه) و چهار مدرسه از ناحیهٔ دو (دو مدرسهٔ دخترانه و دو مدرسهٔ پسرانه) انتخاب گردیدند؛ سپس از هر مدرسه به‌صورت تصادفی ۵۰ دانش‌آموز انتخاب شدند که پس از ارتباط با مادران دانش‌آموزان، ۲۷۱ نفر از آنان برای شرکت در پژوهش اعلام همکاری کردند و لینک پرسش‌نامهٔ آنلاین برای آنان ارسال گردید.

ابزارهای پژوهش: الف. مقیاس والدآزاری (فرم پسران): مقیاس والدآزاری (فرم پسران) مقیاسی ۲۲ سؤالی است که عباس‌پور و همکاران (۲) برای سنجش سه بعد والدآزاری (مالی، فیزیکی و عاطفی) در پسران نوجوان جامعهٔ ایرانی در شهر اهواز ساخته‌اند. سؤال‌های این مقیاس به‌صورت لیکرت پنج‌درجه‌ای از نمرهٔ ۱ (هیچ‌وقت) تا ۵ (همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. در این مقیاس، علاوه بر سه بعد والدآزاری (مالی، فیزیکی و عاطفی)، یک نمرهٔ کل با حداقل ۲۲ و حداکثر ۱۱۰ برای هر آزمودنی محاسبه می‌گردد. نمرهٔ بالا در این مقیاس نشانهٔ میزان بالای والدآزاری است. نقطهٔ برش این ابزار برای عامل مالی، فیزیکی و عاطفی به‌ترتیب نمرهٔ ۵، ۷/۵ و ۴۲/۵ و برای کل مقیاس نمرهٔ ۵۵ در نظر گرفته‌شده است (۳۱). ضریب پایایی مقیاس به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۸ و برای سه مؤلفهٔ والدآزاری عاطفی، مالی و فیزیکی به‌ترتیب ۰/۹۸، ۰/۷۵ و ۰/۸۹ به‌دست آمد؛ همچنین سه عاملی بودن این مقیاس با استفاده از روش تحلیل عامل اکتشافی، روایی سازهٔ این مقیاس را تأیید کرد. ضریب همبستگی این مقیاس با مقیاس نگرش فرزند نسبت به والدین ۰/۶۸ گزارش شد. ضریب پایایی پرسش‌نامهٔ تکمیل‌شده در نمونهٔ ۶۷۶ نفری به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۴ و برای سه مؤلفهٔ والدآزاری عاطفی، مالی و فیزیکی به‌ترتیب ۰/۹۲، ۰/۵۵ و ۰/۷۵ به‌دست آمد (۲). ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۸۷ به‌دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

ب. پرسش‌نامهٔ والدآزاری (دختر-مادر): این ابزار یک مقیاس ۱۴ سؤالی است که برای سنجش دو بُعد والدآزاری (فیزیکی و عاطفی) در دختران نوجوان جامعه

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

ایرانی ساخته‌شده است (۸). این مقیاس دو بُعد والدآزاری را در مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای از نمرهٔ ۱ (هیچ‌وقت) تا ۵ (هرگز) می‌سنجد. در این مقیاس علاوه بر دو نمرهٔ والدآزاری (فیزیکی و عاطفی)، یک نمرهٔ کل با حداقل ۱۴ و حداکثر ۷۰ برای هر آزمودنی محاسبه می‌شود. نمرهٔ بالا در این مقیاس نشانهٔ میزان بالای والدآزاری است. نقطهٔ برش این ابزار برای عامل عاطفی و فیزیکی به‌ترتیب ۲۷/۵ و ۷/۵ و برای کل مقیاس نمرهٔ ۳۵ محاسبه‌شده است (۳۶)؛ همچنین نتایج تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که این مقیاس از دو عامل عاطفی و فیزیکی تشکیل‌شده است. روایی همگرای مقیاس والدآزاری (دختر –مادر) از طریق همبسته کردن آن با مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر تأیید گردید. ضرایب همبستگی میانگین نمره‌های آزمودنی‌ها در مقیاس والدآزاری دختر–مادر با مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر معنادار بود و همسانی درونی مقیاس والدآزاری دختر –مادر و عوامل آن برحسب ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه شد و با ضرایب همبستگی ۰/۹۳ و ۰/۷۵ تأیید گردید (۸). پایایی کل این مقیاس ۰/۹۰ گزارش‌شده است (۳۲). گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

ج. پرسش‌نامهٔ باج‌گیری عاطفی (EB): پرسش‌نامهٔ باج‌گیری عاطفی یک ابزار ۲۰ سؤالی است که برای سنجش سه بعد ترس، التزام و احساس گناه در همسران ساخته‌شده است (۲۱). این مقیاس سه بعد باج‌گیری عاطفی را در لیکرت پنج‌درجه‌ای از هیچ‌وقت (۱) تا همیشه (۵) می‌سنجد. در این مقیاس، نمرهٔ کل با جمع سه زیرمقیاس محاسبه می‌شود. حداقل نمرهٔ این ابزار ۲۰ و حداکثر نمره ۱۰۰ است. نمرهٔ بالا در این پرسش‌نامه نشانهٔ تجربهٔ باج‌گیری عاطفی از سوی همسر است. پایایی و روایی به‌ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۶۱ گزارش‌شده است (۲۱). ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۹۵ به‌دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

د. پرسش‌نامهٔ عزت‌نفس آیزنک (ESI): در پژوهش حاضر از پرسش‌نامهٔ عزت‌نفس آیزنک (ESI) استفاده گردید. پرسش‌نامه ۳۰ سؤال دارد که آزمودنی باید برای هریک از سؤالات پاسخ «بلی»، «خیر» یا «نمی‌دانم» را علامت بزند. گزینهٔ «خیر» ۱ امتیاز و گزینه «بلی» ۰ امتیاز دریافت خواهد کرد، در مواردی که گزینه «نمی‌دانم» انتخاب گردد، نیم نمره (۰/۵) از امتیاز کسب خواهد شد. این امتیاز دامنه‌ای از ۰ تا ۳۰ خواهد داشت. نمرات بالاتر نشان‌دهندهٔ عزت‌نفس بالاتر شخص پاسخ‌دهنده خواهد بود و برعکس. روایی سازهٔ این پرسش‌نامه برای دانشجویان دختر ۰/۷۴ و برای دانشجویان پسر ۰/۷۹ گزارش کرده است. ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش‌شده است (۳۳). پایایی این ابزار در پژوهش حاضر ۰/۷۰ به‌دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

پس از تصویب پژوهش با کد اخلاق IR.SCU.REC.1403.034 و کسب مجوز از دانشگاه شهید چمران اهواز و ادارهٔ کل آموزش‌وپرورش استان لرستان، به نواحی انتخاب‌شده و سپس به مدارس مراجعه گردید. به علت دشواری دستیابی حضوری به مادران، برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامهٔ پژوهش حاضر به‌صورت یک پرسش‌نامهٔ اینترنتی با استفاده از سایت ایپل ساخته شد. پیش از توزیع پرسش‌نامه‌ها در آزمودنی‌ها، ابتدا توضیحات لازم دربارهٔ پژوهش و ابزار پژوهش هم به‌صورت شفاهی و هم به‌صورت نوشتاری در اختیار مدیران و معلمان قرار گرفت. پس از هماهنگی‌های لازم با مدیر مدارس، لینک پرسش‌نامه در اختیار مادران دانش‌آموزان گذاشته شد؛ همچنین پیش از شروع پاسخ‌دهی آزمودنی‌ها به سؤالات پرسش‌نامه، توضیحاتی دربارهٔ هدف پژوهش حاضر، حق انتخاب برای شرکت در پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات شخصی، استفاده از نتایج صرفاً برای اهداف پژوهشی، اهمیت مشارکت آنان در پژوهش، نحوهٔ پاسخ‌گویی به سؤالات و تکمیل پرسش‌نامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت؛ همچنین برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS vol.22 و آزمون همبستگی پیرسون، رگرسیون همزمان و گام‌به‌گام استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، مادران دختران ۱۴۰ نفر (۵۱/۷۰

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

درصد) و مادران پسران ۱۳۱ نفر (۴۸/۳۰ درصد) بودند. از این میان، ۸۵ مادر فرزند پایهٔ هفتم (۳۱/۳۷ درصد)، ۱۳۲ مادر فرزند پایهٔ هشتم (۴۸/۷۱ درصد) و ۵۴ نفر فرزند پایه نهم (۱۹/۹۲ درصد) داشتند. ۳۷ دانش‌آموز (۱۳/۶۵ درصد) تک‌فرزند بودند و ۲۳۴ دانش‌آموز (۸۶/۳۵ درصد) خواهر و برادر داشتند. از میان مادران دانش‌آموزان، ۷۱ نفر (۲۶/۲۰ درصد) تحصیلات سیکل و پایین‌تر، ۱۳۸ نفر (۵۰/۹۲ درصد) دیپلم، ۱۴ نفر (۵/۱۷ درصد) فوق‌دیپلم، ۳۳ نفر (۱۲/۱۸ درصد) لیسانس، ۱۳ نفر (۴/۸۰ درصد) فوق‌لیسانس و ۲ نفر (۰/۷۳ درصد) تحصیلات دکتری داشتند. جدول شمارهٔ ۱ اطلاعات توصیفی نمره‌های مادرآزاری، باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس را در دو گروه دانش‌آموزان پسر و دختر نشان می‌دهد.

جدول شمارهٔ ۱. اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

		میانگین	انحراف استاندارد	کمترین	بیشترین
مادرآزاری	مادران پسران	۲۶/۳۸۲۴	۵/۷۸۴۷۷	۲۱	۴۹
	مادران دختران	۱۸/۳۶۴۵	۵/۶۳۷۱۴	۱۴	۴۷
عزت‌نفس	مادران پسران	۱۵/۲۶۴۷	۳/۹۴۵۰۲	۹	۳۰
	مادران دختران	۱۵/۱۹۹۵	۳/۳۹۴۵۷	۹	۲۷
باج‌گیری عاطفی همسر	مادران پسران	۲۹/۲۳۵۳	۱۳/۲۵۴۲۵	۱۹	۱۰۰
	مادران دختران	۳۲/۱۱۸۲	۱۳/۵۳۸۲۰	۱۹	۹۶

جدول شمارهٔ ۲ نتایج ضریب همبستگی پیرسون عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی را با مادرآزاری نشان می‌دهد. بر این جدول، به‌جز باج‌گیری عاطفی مادران پسران با مادرآزاری، سایر ضرایب همبستگی معنادار هستند.

جدول شمارهٔ۲. نتایج ضریب همبستگی پیرسون در متغیرهای پژوهش

		مادرآزاری	
		R	P
عزت‌نفس	مادران پسران	-۰/۳۱**	۰/۰۰۹
	مادران دختران	-۰/۳۸**	۰/۰۰۱
باج‌گیری عاطفی همسر	مادران پسران	۰/۰۲	۰/۸۱۲
	مادران دختران	۰/۵۳**	۰/۰۰۱

همان‌طور که در جدول شمارهٔ ۲ مشاهده می‌شود، عزت‌نفس با مادرآزاری در هر دو گروه مادران پسران (۰/۳۱-) و دختران (۰/۳۸-) رابطهٔ منفی معنادار دارد؛ اما باج‌گیری عاطفی همسر با مادرآزاری تنها در گروه مادران دختران (۰/۵۳) رابطهٔ معناداری دارد و در گروه مادران پسران، رابطه معنادار نیست. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری برای مادران دانش‌آموزان پسر (جدول شمارهٔ ۳) نشان می‌دهد، عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی همسر پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری هستند.

جدول شمارهٔ ۳. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پژوهش (مادران پسران)

متغیر پیش‌بین	R	R^2	F	ضرایب رگرسیون

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

باج‌گیری عاطفی همسر	۰/۴۶	۰/۲۱۱	۸/۶۷	B= −۰/۵ β=−۰/۱۲ t=−۱/۰۶ P=0.29
عزت‌نفس				B=−۰/۶۲ β=−۰/۴۸ t=۶/۷۹ P=0.001

بر اساس جدول شمارهٔ ۳، ضریب رگرسیونی برای ترکیب خطی متغیر پیش‌بین عزت‌نفس با مادرآزاری در گروه مادران پسران معنادار است؛ بنابراین، تقریباً ۲۱ درصد واریانس مربوط به مادرآزاری از طریق عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی همسر تبیین می‌شود. ضریب بتا مربوط به متغیرهای پیش‌بین و معناداری آن‌ها نیز قابل‌مشاهده است. با توجه به آماره‌های t، نشان می‌دهد که مقدار بتای مربوط به متغیر پیش‌بین عزت‌نفس با مادرآزاری در سطح P<0.05 معنادار هستند و مقدار بتای مربوط به متغیر پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر با مادرآزاری معنی‌دار نیست. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری برای مادران دانش‌آموزان دختر (جدول شمارهٔ ۴) نشان می‌دهد، عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری هستند.

جدول شمارهٔ ٤. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پژوهش (مادران دختران)

متغیر پیش‌بین	R	R^2	F	ضرایب رگرسیون
باج‌گیری عاطفی همسر	۰/۶۱	۰/۳۷	۵۸/۴۴۲	B=۰/۱۷ β=۰/۴۱ t=۶/۷۹ P=0.001
عزت‌نفس				B= −۰/۳۷ β=−۰/۳۱ t=−۵/۱۴ P=0.001

بر اساس جدول شمارهٔ ۴، ضریب رگرسیونی برای ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس با مادرآزاری در گروه مادران دختران معنی‌دار است؛ بنابراین، تقریباً ۳۷ درصد واریانس مربوط به مادرآزاری به‌وسیلهٔ متغیرهای پیش-بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس تبیین می‌شود. ضریب بتا مربوط به متغیرهای پیش‌بین و معنی‌داری آن‌ها نیز قابل‌مشاهده است. با توجه به آماره‌های t، نشان می‌دهد که مقدار بتای مربوط به متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس با مادرآزاری در سطح P<0.05 معنی‌دار هستند. جدول شمارهٔ ۵ نتایج تحلیل

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

رگرسیون گام‌به‌گام متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری را برای مادران دانش‌آموزان پسر نشان می‌دهد.

جدول شمارهٔ ۵. نتایج جدول تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش به روش گام‌به‌گام (مادران پسران)

متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	متغیرهای پیش‌بین	
				۱	مقدار ثابت (a)
عزت‌نفس	۰/۴۴	۰/۲۰	F=۱۶/۱۸ P=0.001	B=-۰/۵۷ β=-۰/۴۴ t=-۴/۰۲ P=0.001	۳۹/۱۸

جدول شمارهٔ ۵ می‌دهد که بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون با روش گام‌به‌گام، از میان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری در گروه مادران پسران، تنها متغیر عزت‌نفس پیش‌بینی‌کننده برای مادرآزاری است. با مقایسهٔ مقدار ضریب تعیین به‌دست‌آمده با استفاده از روش رگرسیون همزمان و روش گام‌به‌گام می‌توان دریافت که متغیر پیش‌بین عزت‌نفس قوی‌ترین پیش‌بین برای تبیین واریانس مادرآزاری است. جدول شمارهٔ ۶ نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری را برای مادران دانش‌آموزان دختر نشان می‌دهد.

جدول شمارهٔ ٦. نتایج جدول تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش به روش گام‌به‌گام (مادران دختران)

شاخص آماری متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	متغیرهای پیش‌بین		
				۱	۲	مقدار ثابت (a)
باج‌گیری عاطفی همسر	۰/۵۳	۰/۲۹	F=۸۰/۲۸ P<0.001	B= ۰/۲۲ β=۰/۵۳ t=۸/۹۶ P=0.001	-	۱۱/۲۱
عزت‌نفس	۰/۶۱	۰/۳۷	F=۵۸/۴۴ P<0.001	B= ۰/۱۷ β=۰/۴۱ t=۶/۸۰ P=0.001	B= -۰/۳۸ β= -۰/۳۱ t= -۵/۱۴ P=0.001	۲۱/۳۵

جدول شمارهٔ ۶ می‌دهد که بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون با روش گام‌به‌گام، از میان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری در گروه مادران دختران، به‌ترتیب متغیرهای باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری هستند. با مقایسهٔ مقدار ضریب تعیین به‌دست‌آمده با استفاده از روش رگرسیون همزمان و روش گام‌به‌گام می‌توان دریافت که ترکیب متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس قوی‌ترین ترکیب برای تبیین

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

واریانس مادرآزاری است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی مادرآزاری در دانش‌آموزان دختر و پسر شهرستان خرم‌آباد انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در مادران دانش‌آموزان دختر پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری است، درحالی‌که در مادران دانش‌آموزان پسر، تنها عزت‌نفس پیش‌بین مادرآزاری بود؛ همچنین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در دو گروه مادران دانش‌آموزان پسر و مادران دانش‌آموزان دختر به‌ترتیب ۲۱ درصد و ۳۷ درصد از متغیر مادرآزاری را تبیین می‌کنند. یافته‌های پژوهش با نتایج پژوهش‌های پیشین (۳۱، ۲۵، ۲۴، ۱۶، ۱۵) همخوانی دارد. شرایط خانوادگی مانند انسجام خانوادگی، تعارض زناشویی، قرار گرفتن در معرض خشونت خانوادگی و عزت‌نفس والدین تأثیر چشمگیری بر میزان مادرآزاری نوجوانان دارد (۱۹، ۲۰، ۳۱). پیوندها و نوع ارتباطات درون خانواده‌ها تأثیر بسزایی در شکل‌گیری الگوهای رفتاری نوجوانان دارد (۱۷، ۱). زندگی در خانواده‌هایی که در آن اعضای خانواده مورد خشونت و آزار قرار می‌گیرند، پیش‌بینی‌کنندهٔ مادرآزاری نوجوان است. همان‌طور که پژوهش‌ها نشان می‌دهد، باج‌گیری عاطفی مرد از همسرش پیش‌بین مادرآزاری است و این نوع خشونت‌ها باعث کاهش عزت‌نفس مادر خانواده می‌شود (۱۸). احساس ناتوانی و ضعف مادر می‌تواند علتی برای کوتاه آمدن و اعتراض و دفاع نکردن مادر از خود در برابر آزارهای فرزندش باشد (۲۴). فرزندان خشونت را وسیله‌ای برای رسیدن به اهداف خود یا ابراز احساسات ناخوشایند می‌دانند. بر اساس نظریهٔ یادگیری اجتماعی (۳۴)، الگوسازی از پدر و تکرار این رفتارهای آزارنده می‌تواند احساس بی‌کفایتی و بی‌ارزشی را در مادر به دنبال داشته باشد. بروز رفتارهای آزارنده در قالب باج‌گیری عاطفی از جانب پدر الگویی از تعاملات ابزاری برای فرزندان می‌شود. اگر مادرآزاری با بی‌توجهی پدر یا توجه مثبت او تقویت گردد، ممکن است به‌مرور زمان، مادر در چرخه‌ای از پیامدهای منفی در قالب اختلالات جسمی یا روانی قرار گیرد. در چنین شرایطی، مادران نسبت به مسئولیت‌های والدینی خود نیز احساس بی‌کفایتی می‌کنند (۲۹) و چرخهٔ آسیب شدیدتر می‌شود. کاهش عزت‌نفس در چنین شرایطی می‌تواند مادرآزاری مکرر را پیش‌بینی کند.

میان باج‌گیری عاطفی شوهر و مادرآزاری دانش‌آموزان پسر رابطهٔ معناداری دیده نشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد، والدآزاری در پسران و دختران متفاوت است. معمولاً پسران خشونت فیزیکی و دختران خشونت روان‌شناختی را به والدین نشان می‌دهند (۳۵). این یافته می‌تواند تبیین‌های مختلفی داشته باشد. فرزندان رفتار را بیشتر به شکل یادگیری دیداری فرامی‌گیرند و این موضوع باعث می‌شود که رفتار خشونت‌آمیز والدین نسبت به‌هم را فرابگیرند (۲۰). پسران در سنین نوجوانی با پدر شبیه‌سازی می‌کنند و اگر پدر به مادر آزار فیزیکی برساند، پسران نیز همین کار را با مادر انجام می‌دهند (۱). این تعامل باعث می‌شود که رفتارهای آزارندهٔ پسران در مقایسه با رفتارهای آزارنده دختران، از نگاه مادران امری عادی‌تر باشد. دختران به‌صورت کلامی و عاطفی نسبت به والدین خودآزار می‌رسانند، درحالی‌که پسران بیشتر احتمال دارد در سطوح بالاتر حملهٔ فیزیکی را نشان دهند؛ همچنین علاقهٔ کمتر دختران به تماشای صحنه‌های خشن و پرخاشگری و قرار نگرفتن در محیط‌های خشن عاملی برای مادرآزاری فیزیکی کمتر در دختران باشد (۳۶). به این سبب، ممکن است اگر باج‌گیری عاطفی به اشکال غیرمستقیم و تلویحی‌تر ابراز گردد، پسران درک کمتری از کارکرد پاداش‌دهندهٔ این رفتارها داشته باشند و بنابراین، ابراز رفتارهای آزارگرانه کمتر باشد. یافته‌های کانولاوزانو و همکاران (۳۵) نشان داد، در موقعیت‌هایی که فرزندان در معرض خشونت خانگی قرار می‌گیرند، پسران خشونت خود را به‌صورت فعال‌تر و کنشی نشان می‌دهند، درصورتی‌که دختران به‌صورت منفعل‌گرانه خشونت خود را نشان می‌دهند.

بر اساس شیوع مادرآزاری و با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر و نقش تعیین‌کنندهٔ عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی در مادرآزاری، به متخصصان نظام سلامت و سیاست‌گذاران در حوزهٔ خانواده و مسائل اجتماعی توصیه

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

می‌گردد که توجه جدی به پدیدهٔ مادرآزاری از طریق توسعهٔ مشاورهٔ فردی و همگانی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش عزت‌نفس و کاهش میزان باج‌گیری عاطفی همسران از یکدیگر داشته باشند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این موارد اشاره کرد: ابزارهای این پژوهش را مادران تکمیل کردند و یافته‌های این پژوهش از دیدگاه مادران دانش‌آموزان انجام‌شده است. پیش‌بینی مادرآزاری از دیدگاه دانش‌آموزان و مقایسهٔ یافته‌های این دو جامعه از پیشنهادهای این پژوهش است. نمونهٔ پژوهش شامل مادران دانش‌آموزان پسر و دختر متوسطهٔ اول شهر خرم‌آباد است؛ بنابراین، امکان تعمیم نتایج به سایر گروه‌های سنی و در مناطق دیگر با احتیاط صورت می‌گیرد. به سبب دشواری در اجرای حضوری مادران در میدان پژوهش، ابزارها به‌صورت آنلاین اجرا شد. پیشنهاد می‌گردد، در پژوهش‌های دیگر اجرای ابزار حضوری و کنترل‌شده باشد. این پژوهش مبتنی بر آسیب‌شناسی بود. پیشنهاد می‌شود، در پژوهش‌های بعدی نقش عوامل حفاظتی و حمایتی در مواجهه با مادرآزاری شناسایی گردند.

سپاس‌گزاری

از همه افراد شرکت کننده در این پژوهش که باهمکاری صادقانه خود، زمینه را برای نتیجه‌گیری دقیق مهیا کردند قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که تضاد منافعی در این مقاله وجود ندارد.

کد اخلاق

این مقاله مصوبه گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز بوده و با نظارت و تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه شهید چمران اهواز با کد اخلاق IR.SCU.REC.1403.034 انجام شده است.

حمایت مالی

پژوهش حاضر از هیچ گونه حمایت مالی برخوردار نبوده است و هزینه‌های مربوط به پژوهش به وسیله‌ی هزینه‌های شخصی نویسندگان تأمین گردیده است.

مشارکت نویسندگان

انتخاب موضوع، روش‌شناسی، تحلیل داده‌ها، نظارت بر اجراء و مکاتبات با مجله بر عهده نویسنده اول و جمع‌آوری پیشینه پژوهش، تهیه منابع، جمع آوری و ورود داده‌ها در نرم‌افزار بر عهده نویسنده دوم پژوهش بوده است. نگارش و ویرایش گزارش پژوهش بر عهده هر دو نفر بوده است.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

References

1. Kamyab Nejad M, Seif Naraghi M, KHush Kalam A. Comparing the rates of depression and aggression of normal siblings of autistic and Attention Deficit Hyperactivity children within 6-21 years old. Psychol Except Individ. 2012;1:1-22.
2. Abbaspour Z, Poursardar F, Ghanbari Z, Shahuri S, Shadfar A. Development and validation of parent abuse scale (boy-mother). JEM. 2018;8:33-46. doi:10.22054/jem.2018.5002.1611.
3. Nam B, Kim JY, Bright CL, Jang D. Exposure to family violence, peer attachment, and adolescent-to-parent violence. J Interpers Violence. 2022;37:NP4718-NP39. doi:10.1177/0886260520960109.
4. Vameghi M, Namdari M. Predicting risk taking behavior by exposure to domestic violence among Khorram-abad adolescents. RefahJ. 2017;17:171-97.
5. Yarcheski A, Mahon NE, Yarcheski TJ. Anger in early adolescent boys and girls with health manifestations. Nurs Res. 2002;51:229-36. doi:10.1097/00006199-200207000-00003.
6. Tew J, Nixon J. Parent abuse: Opening up a discussion of a complex instance of family power relations. Soc Policy Soc. 2010;9:579-89. doi:10.1017/S1474746410000291.
7. Simmons M, McEwan TE, Purcell R, Ogloff JR. Sixty years of child-to-parent abuse research: What we know and where to go. Aggress Violent Behav. 2018;38:31-52. doi:10.1016/j.avb.2017.11.001.
8. Abbaspour Z, Salehi S, Koraei A, Charkhab N, Kardani A. Development and validation of parent abuse scale (girl-mother version). Iran J Psychiatry Behav Sci. 2019;13:doi:10.5812/ijpbs.83010.
9. Eckstein NJ. Emergent issues in families experiencing adolescent-to-parent abuse. West J Commun. 2004;68:365-88. doi:10.1080/10570310409374809.
10. Gallagher E. Children's violence to parents: A critical literature review: Monash University. Thesis. 2022. doi:10.26180/19571326.v1.
11. Fawzi MH, Fawzi MM, Fouad AA. Parent abuse by adolescents with first-episode psychosis in Egypt. J Adolesc Health. 2013;53:730-5. doi:10.1016/j.jadohealth.2013.07.004.
12. Abbaspour Z, Karimi S, Sodani M. Prevalence of Parent Abuse in High School Boy Students during the Coronavirus Pandemic. J Ilam Univ Med Sci. 2024;31.
13. Abbaspour Z, Vasel G, Khojastehmehr R. Investigating the lived experiences of abused mothers: a phenomenological study. J Res Health Sci. 2021;10:108-14. doi:10.22062/jqr.2021.193653.0.
14. Navas-Martinez MJ, Burrai J, Mari E, Burgos-Benavides L, Giannini AM, Cano-Lozano MC. Italian Validation of The Child-to-Parent Violence Questionnaire: Frequency and Reasons for Violence Among Young Adults. JOFV. 2025:1-19. doi: 10.1007/s10896-025-00848-7.
15. Abbaspour Z, Laki PS, Rajabi G. The Predictors of Mother Abuse in Male Students: Domestic Violence, Marital Conflict, Family Coherence, Parenting Styles, and Self-esteem. Iran J Psychiatry Behav Sci. 2022;16: :e115767. doi:10.5812/ijpbs.115767.
16. Amiryazdani F, Torkaman F, Hazrati SZ. The Child-To-Parent Violence: A Study of Antecedents and Consequences. J Islamic Life Center Health. 2023; 7:86-95.
17. Calvete E, Orue I, Bertino L, Gonzalez Z, Montes Y, Padilla P, et al. Child-to-parent violence in adolescents: The perspectives of the parents, children, and professionals in a sample of Spanish focus group participants. JOFV. 2014;29:343-52. doi:10.1007/s10896-014-9578-5.
18. Boxer P, Gullan RL, Mahoney A. Adolescents' physical aggression toward parents in a clinic-referred sample. J Clin Child Adolesc Psychol. 2009;38:106-16. doi: 10.1080/15374410802575396.
19. Arias-Rivera S, Lorence B, Hidalgo V. Parenting skills, family functioning and social support in situations of child-to-parent violence: A scoping review of the literature. JOFV. 2022;37:1147-60. doi:10.007/s10896-021-00316-y.
20. Beckmann L, Bergmann MC, Fischer F, Mößle T. Risk and protective factors of child-to-parent violence: A comparison between physical and verbal aggression. J Interpers Violence. 2021;36:NP1309-34NP. doi:10.177/0886260517746129.
21. Abbaspour Z, Amanelahi A, Choubdari A. Evaluation of psychometric properties of the Emotional Blackmail Scale (EB). JEM. 2019;9:183-200. doi: 10.22054/jem.2020.44909.1944.
22. Brezina T. Teenage violence toward parents as an adaptation to family strain: Evidence from a national survey of male adolescents. Youth Soc. 1999;30:416-44. doi:10.1177/0044118X990300040020044-118X.
23. Simmons M, McEwan TE, Purcell R. A social-cognitive investigation of young adults who abuse their parents. J Interpers Violence. 2022;37:NP327-NP49. doi:10.1177/0886260520915553.
24. Gabriel L, Tizro Z, James H, Cronin-Davis J, Beetham T, Corbally A, et al. “Give me some

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

space": Exploring youth to parent aggression and violence. JOFV. 2018;33:161-9. doi:10.1007/s10896-017-9928-1.
25. Cuervo K. A deeper understanding of child to parent violence (CPV): Personal traits, family context, and parenting. Int J Offender Ther Comp Criminol. 2023;67:1079-105. doi:10.177/0306624X211065588.
26. Oviedo S. Exploring narratives of adolescent-to-parent abuse: City University of New York; 2019.
27. Brule NJ, Eckstein JJ. "Am I really a bad parent?": Adolescent-to-parent abuse (AtPA) Identity and the Stigma Management Communication (SMC) Model. J Fam Commun. 2016;16:198-215. doi:10.1080/15267431.2016.1160908.
28. Holt A. Adolescent-to-parent abuse as a form of "domestic violence" a conceptual review. Trauma Violence Abuse. 2016;17:490-9. doi:10.1177/1524838015584372.
29. Bautista-Aranda N, Contreras L, Cano-Lozano MC. Child-To-Parent Violence and Parental Psychological Disorders: Serial Multiple Mediation of Social Support, Self-Efficacy and Emotional Dysregulation. Victim Offend. 2024:1-20. doi:10.1080/15564886.2024.2398586.
30. Sadeghi Fassaei S, Shabani Afarani E. Investigating Parents' Understanding of Parent Abuse: A Grounded Theory Study in Tehran. J Soc Work Res. 2017;4:1-41. doi:10.22054/rjsw.2017.9649.
31. Abbaspour Z, Nazarian Samani R, Shiralinia K. Family Cohesion and Parent Abuse: The Mediating Role of Domestic Violence, Marital Conflict, Self-Esteem and Resilience. J Psychol. 2023;105:19.
32. Abbaspour Z, Vasel G, Khojasteh Mehr R, Amanelahi A. Development of a Psycho-Educational Intervention Program Designed to Mother Abuse and its Effectiveness on Mother Abuse. Fam Counsel Psychother. 2024;13:3-26. doi: 10.22034/fcp.2024.139408.2173.
33. Dorosti H, Zarei HA. The Relationship between Self-regulation and Self-esteem with Academic Procrastination among Female Second Grade High School Students. Biquarterly J Cogn Strategies Learn. 2019;7:69-85. doi: 10.22084/j.psychogy.2018.14784.1660.
34. Sijabat R. The application of social learning theory in predicting the antecedents of social entrepreneurial intention. Business: Theory Pract. 2024;25:210-22. doi:10.3846/btp.2024.18814.
35. Cano-Lozano MC, Navas-Martínez MJ, Contreras L. Lagged and simultaneous effects of exposure to violence at home on child-to-parent violence: gender differences. Front Psychiat. 2024;15:1-11. doi:10.3389/fpsyt.2024.1441871.
36. Abbaspour Z, Salarvand M, Khojastehmehr R. Comparison of the mother abuse in urban and rural students of Durood. CWFS. 2024;19:227-46.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]